

جمعه ایرتسی — ۱ تشرین اول ۱۹۲۷

جلد : ۸

دردنجی سنه — نومرو ۹۵

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

یوردی یاننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد مسیح

# مجله دانش

آبونه شری طبری : سنه لکی ۲۵۰

آلتی آیلغی ۱۲۵ ، فوق العاده

نسخه لرایجون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدور .

مجموعه مزهیتنتجه طبعی تنسیب

ایدله بن ازلر اعاده ایدلر .

هر آیلک برنجی داره بشنجی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

## مابعد الطبیعه

ارسطو رومای مکتبه قادر

[آله ندری]

۱- سقراط و افلاطون له بر لکده مادیونه قارشی اوچل برافاق تشکیل ایدن ارسطویه کلنجه: اسلام مانده «معلم اول ارسطالیس» عنوانی حائر اولان فلسفه تاریخک جهان هر سطرانده اسمنه و فکرینه راست کلین بو ذات ظاهرأ سری دیکل کی در . خالوکه بز سرشته تصوف یکدیکرندن آیردیمز جهله ارسطولک سری، افکارکی بر فیلسوف اولدوغنه شهرمن مرقدر . بو ذانه نظرا بر شی موجود اولایمک ایچین «علت غایه، جسم و شکل» کی درت اساسه مالک اولمی لازمدر . موجود یزدیکرینی تولید ایدن ناقص عللردن مرکدر . عللرک ناقص اولوشی اولاه علت اولوشلرندن در . زیرا بر شی تولید اتمک بر شیمک وجودینه علت اولمی آرزو و احتیاجدن کلیر . بو ناقص عللر نامتناهی اولاماز . بونلرک نهایت بولدوغی صوکنک بل و علت واردر کحرکت اتمه بر محرک Moteur immuable در . یعنی آله در . هر فعل و هر حادثه بر حرکتدن نشن ایتدیک حالده آلهلک مطلق سکوندن عالم ناصیل حصول بولدی ؟ اگر الله متحرک اولسادی مکمل اولمایاقدی . ثانیاً آلهلک عالمی تحریک ایدیشی طبق قسمزه بکزره . بر شی ایتمهکله او شته قوشمق ناصیل عینی شی دکلسه ، آرزوده روحی تحریک ایتدیک و غایه سته واصل اولدوغی حالده ناصیل کندیشی بالذات حرکت ایتورسه ، جناب حق ده اولجه مطلق اولان آرزوسنک تحریک ایتدیک رتبدیلرک حرکت اتمه بر محرکدر . ارسطو ، فارغسی حرکت اولان بر طبیعه اهلی قارشی سکون و عطاعت تشکیل ایدن بر عقل قبول اتمشدر که آلتاساغ و اساک ثابت ولایتیر . نامتناهی عقلنه قارشی تحدر و حرکت ایدن بر عالم قبول اتمه سته بکزره : ارسطولک الهی هرجهتدن واحددر . اوندن صادر اولان برشی وارسه ، اوده فعال اولان عقلدر . هر موجودک فعلی کندیشی طبیعه ته نمائل و مشابه اولدوغندن طبیعتی بسیط اولان آلهلک فعلی ده بسیط بر واحددر . ار ،

استانبولده شرق موسیقینده تحصیل امکانی بولمدر . بو صنعت حقنده ک دوغرو شلر سوله مش ، آریجه ، له بهل اونیک مدیری اولوب آلتدن بوکی ایشلرک ای کدیک معلوم موسیو ژ . لیونی کندیشنه یاردمده بولمدر . موسیو لیونی ک یابدیشی ایضاح جازانده ، تک بر چلک تل ، مطلوب بون بر دلری راضی بر محضه چهارده حق وجهه قونولش طاشلر واسطه سیه اهترایت بر لکده در . موسیو ، صبرا ، شرق موسیقینده قولانیان اون درت اساسا له بی بوجهاله بر برینی متعاقب جالیدی ، و بضیلرند بته نشن خللر دکلدندی . قولاق ، حتی غریبی قولانی بیه ، او قادر طریف بر شکله نکلدی ، و بزم موسیقینا سله مزجه معلوم بونجه لمن اجهلکی منبرلری شرق موسیقسته آچق طرآن بو سسلرک تک نفیس آلتنه هیچ شهسیر چابوچاق آلیشاجقدر . ظمنه قایرسه ، شرقیلرجه قولانیلایمان آهنگی مقام دکلش لری و آهنگ ایه بو شیلرک تاللی امکاندر . چونکه بر لرلندن ک فرق و ضد بولارده بپوشم ، طایفایق ده اک بپوک منفعلری ایجابیدن بولوب اساساً مزج و توجیدلری مشکلا کاهل اوله بیهلک ایکی آری صنعتدرل . موسیو صبرا سوزه باشلازکن «اساس آهنگ قاعده لر نی قطعاً کوزدن قاب ایدن شرق مسطرلری ندقی» ایده چکی خبرورده ده ، نه دیک ایتدیکنی آکلاهدم .

اورغ و قاعده Wunden

قورالی ، و «ره» دن سونیک آریاسی (همده «دو» یه نقل ایدیش بر حالده ، لژیوسر بر نظام خارجه جقارک ! ) چالانک نه به بناء اولدینده آکلاهدم . بوقه ، عجا ، قلاویه لی مونو . قزدرک معدل مسطر صالری ده جقار ایدلکینی زه آلیت مقصدیلیم بو بوله حرکت ایدلیدی ؟ خالوکه بز بوله بر امکان لاشکل ایتا بیلیردک . اساساً بو جهاز هیچ بر وجهه بر موسیق آلی اولمی داعیه سنده اولاماز : آقوستیق قایینه سته یارار بر آلتدر . سسلک اوزادین طن وحی آلیجاق (غایت خفیف بر صورتده ) یکانه تله مکرر ، و بر برینه کانی درجه ده یاقین ووروشلرله آله ایدله بیلدکن باشقا ، نه سته تک نقطه نظرندنده بیراقدیشی تاثیر بک آرز خوشه کیدیمچی مایه تندر . موسیو صبرا بکا جوق بر شی اوکره مش اولامقه برابر بوسونون استاده یی موجب اولدیدی زه دکل . جهاز و اعمال طرزی حقنده جدی «ایضاحات» و بریش اولسادی کوردیمک استفاده برقات دها بپوک اولوردی : بو بندن اسیرکندی بده تأسف ایدم . [۱]

میخال زاده

محمد رانغب

موسیق تربیه سی ایچنده بپوشدر . و مستشرقنر براه افطاعله آریلدیر . اترنی کونکی تعبدلر یک فنا ایدی : باشلیجه بری او هافتانک «عومی موسیق غزیه سی» [۱] جم ایتدی : بویمانده ، برلین علی موسیق مکتبه ک ایکنشی مدیری ووضور دو قور «دورژ شوخان» ک عله دار برتقدیدی وادر . موسیو آلهک ، اخیراً غزیه لر بزدن بر نه ده عکس ایتدیک و جهله غیر آوروپائی موسیقیلر ایه خیلی ندقی و تتبع علاقه سی بولندیلی ایچون ، بو بولده کی بر یکیلکه قارشی مخالف وضعیت آلیشی دفته شایندر . «آلوازه ابا» ، مثلاً ، (دو دن (زه بهمول) ، کچرکن آراده نو ایجاد وایکیسی اورنای دیکر بر «زه بهمول» جالدریوردی ؛ ایتنه چه ره ک سس دیدیک شی ده بو ایدی ، که قدیم بونان موسیقینک آلامونی تربیتنه ک بکزره : اورادده ، مثلاً ، (لا) دن صول باهادن «فا» به آتانیور ، و آرقاسدن بر چه ره ک سس دها پست ایکنی بر «فا» باصیلد قن سوکرا (بی) به کچیلوردی ؛ بو جنسک تک سسلی شریقلر داغلنده بیه بالکر بر مدت و یک مشکلا کاه قولانیله بیلدیک مشهوردر . بناء علیه ، (آلوازه ابا) ک یابدیشی جهله سرتلی بر حرکت ایچنده و قوتی رآقور اوراتسنده نه در به فادارحس اوله بیهلک جکاری اوکا کوره دوشونولون . . .

یارسده جقان «مه ستره ل» موسیق مجموعه سنده او قودیمز (داریوس میلو) تک بر روسیه مکتوبندن [۱۹ جزیران ۱۹۲۶ نسخه سی] ، موسیو واده آبراهاموف اسملی بر موسیقینا سک بوشله مشغول اولدینق آکلاقد : غایت اینه ریاضی تقسیمات ایه اوقتاوی اعتدالدر قورلرک ایتدیکنی ، و خصوصی بر شکله آقوردل درت بیان ایه فیزیکی صا بدلری ورن بر آرمونیوم اوزرنده چالیشدینق آتانیور «موجوده موسیقی کلیا ترک ایه برینه سیاه تاهنادن رقر و صوکن حساب عملیه لری ایه آله ایدیلن بر نوع آهنگ چیر علمی اقامه یی ایتمه کنن آشاغی قایله چیلر» سوله پورمش . .

بو معلوماتن ، بو دهنده شرقی آوروپا سته کار و نظرنجیلرینک طالع لری تجربه به باشلا دق لری اوکره یوزر .

بحره مکتبه ک سابق موسیق معلم لرندن استاد ودیع صبرا بکلده چه ره ک سسلی بر قلاویه تربیه بعضی تجربه لر نی فرانسه لرک طایفایق اوزره بارسه کنتدیکنی بیلوردق . له بهل صالوننده یابدیشی تجربه لرینک کذا مساعده بر تاثیر بیراقدینق G. Allix ک شو تعقدندن اوکره مک «وقیه لاوینیافک طایفه لکندن بولش اولان موسیو ودیع صبرا ، سورده ده ، سیواسده ، که بوراده برده موسیق محفل آجشدی - و نهایت

[۱] Allgemeine Musikzeitung, Berlin 1924.

[۱] Monde Musical; mars, 1923.

جمله منزه مفسور می اولان بر «فعل محضدر» بر آنته لالکیا Intellequia در . فعال عقلمز اوندن برجزه درک بوتون دوشوندیکی اودر [۱] زیر دوشوسون ، دوشونولهک عینی در ایسته الله بوسیدن تفکرک فکر ، عتلتک عاتی در . هکلی سیسته منک ایلک مبدعی صایلان ارسلونک تعبیر جائزسه بو «داه وحدتی» Unitomanie بر مطلق مجسسه antropomorphisme absolue ایله اتمام ایدیلرکه حقی در . ارسلونک آلهی ، کندیمی حرب ایتمدن یالکز حریک پلانزینی چیزوب وقهرلری بولوندینی تهیدن تماش ایدن بر قوماندانه بکزرکه حصوله کلهک عافتتری تأمله لزوم کورمعدن اوردونی غیر معقول وطوعی بر قوتله تحریک ایدر . فی الحقیقه ارسلو ، غیر متحرک عبادتیکی برایلک مبدأ قارشیسنده آرتق بالذات متحرک اولان قانی بر عالم قبول ایدر . و نتیجه ده حرکت و سکون حاکمیت ، متبوعیت ، کمال و نقصان ، وحدت و کثرت کی یکدیگریه تالیفی امکانش بر طاقم متناقض صفتلرک امتزاج و انسجامنه چالشمش اولور : الله وانته لالکیا یکدیگریته راجعی امکانش ایکی بسیط مفهومدرکه ، نهایت بشری ملکهک مجرد واعظام ایدیش شکلاری الله وانسان بیننده تقسیم ایتمکدن عبارت قایلر . ارسلو مطلق بر وحدت آرایش ، فقط بو منتظم مجهول مواجهه سنده کندی انتله لکسانک دوردیغی حسن ایش اولدی . الله واردر و پاخود یوقدر ، مسئله سنک هیچ بر قتی یوقدر . اساساً دارویون اضافی اولدوغی قادارده

[۱] « ایدی موجود ایله موجود اولاجق اولانی تعزیز ایدرم . بویوک برام بر دوروافانی امکانشدر . او آتانه ذهن دینیان بر آیین بخش ایدی . اووجود ایچین نفس ، شکل ایچین ضیا ، آنا ایچین آردر . ایستدیک شکی آلیر . فکر کی سریع وایدی قرارله مالدر . وخرلی فطر ایله مشوعدر . بوتون رایعهرک و لذتک اصلدر . بوتون عالم اقطارنه نفوذ ایدر . کاشاندن اوزاق برله سوزسز وزمانسز اوزانیر . بر یرنج بر آکرآ ، برداری دانه سی قادی اوقاق برآ ناده . اقامت ایدر . دومانیز بر ضیا کی مذهبدر . سباردن واسع ، آردن واسع بو ارضدن واسع بوتون موجوداتدن واسعدر . اونف نف نف Le moi du souffle در دنس ایلدر . آغامدر . » Brahmana des sentiers

بهوده در [۱] ، علم ، الهی الاصل برشی طایماز واکر بی نی بولور سینه کندی معرفتک اثری عد ایدرک ثابت بر قانونر یط ایدر . افلاطون عالمدر ، وحدت واستقرار ارادی . ارسلو ایسه بو وحدت واستقراری موجوداتک خارجنده دیکل داخلنده کوسرتمک ایستدی ووعقی تماماً الهی وعضویتدن آری مستقل بر موجود ربانی بر موهبه عدایتدی . و بوضویرله قدرت وفعله استناد ایدن نظریه رنده شایلیکدن فور تولامادی . هر هانکی جهه دن باقیلیرسه باقیلین ، ماتریالیزمه قارشی ، « الله ، حریت ولایموتیک » ی مدافعه ایدن بو ذات کلیم همداینک :

مازاغذر زانجام جهان بی خبریم  
اول و آخر این گفته کتاب افتادست

پیتنک مدلوله غافل دیکلدر . شو افاده لرله زده به گفته کتابک اول و آخری یوقدر دینک ایسته میوز . آخرتی دوشونک ایسته میز . زیر آخرتک اولاجقنی بلک یارین بر فلکیات دستوری حل ایدوب چیقار اچقدر . حدس مزک بولدوغی بروحمک تحقیقندن نه قورقلم اوله کنجه : بونی بیلیمکدن بر فائده ملحوظ دیکلدر . اورتاده موجود اولان یکله حقیقت کندی میز . بوسیدندر که فلسفه نامی آتنده طولانان تفکرک مجموعی هیئی ( بن ) دیدیکمز و شیدمی به قادیار بیک بر شکله تفسیر و تأویلاته اوغرا . اینیمز جوهرک کنه نه ملق ایدر . احتمال بویول ، زری اوکر نه سنده بر فائده تصور ایدیکمز اول و آخر حقنده نه نور ایدر . ارسلو بو سراپا معنوی اولارق قبول ایدیک ایلک مبدعی معنوی بر طله حرکت ویرمش عد ایدر . اوده بوتون زهرلرک ایچنه دوشدیک بر خلای انکار ایچله برابر مادی زهرلری قبول ایدییور . و بوتونک آپیکوره رغم مختلف سرعت واستقامتده دیکل ، عینی شدتی حائر و عینی استقامتده متحرک اولدوغنه ایستایوردی . بوزنوع [۱] « بوخلقنده بر آیکلک واردر . « بواردر ، بو یوقدر » ایلکی . فقط ایشانک عالده نازل محصل ایشیکنی برامان نظریه تدقیق ایدن ایچین عالده « یوقدر » اولاماز . فقط ایشانک بو عالده نازل مح اولوب کیتدیکنی عینی نظریه تدقیق ایدنل ایچین عالده « بو واردر » اولاماز . بعضی شیلرک محصل ایشیکنی بوعالده اضطرابده محصل ایدر . و بعضی شیلرک اولدوچ بر او قادارده اضطراب منعدم اولور . « واردر » و « یوقدر » ایکی اقضا نقطه دن عبارتدر . Pale - Avidjia

غایله ک « خلاده جسملر عینی سرعتلر سقوط ایدر » ، قانونندن باشقا برشی دیکلدر . خلاصه بومثلک اشافک وجوده کتیردیک اده ، قدیم یونان الهیونک مجموعی هیئی کندی صمدانی نفسنده طویلایان کامل بر الهدر . نه فائده که ، بوترزده کورولوب تفسیر ایدیلن مطلق واحد زمان زمان اینانیش و طیبایش اولساده مظم بر تخیل اثری اولدوغی جهته ، بزم مخلوقز قلمش ، وجداندرده مرکز اولان شکرک هیچ بر زروسی ازاله ایدمه مشدر . آتحاق دینلر و ساهو ، کتابلره قیمت بخش ایدن بر مزامزه و بر مرحله حالنده قالمشدر .

۲ — اسکی یونان فلسفه می سوقراط ، ارسلو و افلاطونک بوضله مجرد نظریه لرله قارشی بر عکس العمل یادی . حسابیوندن پیرونک ، لاقیدی Atraxi نظریه می ، مهم صورنده قبول ایشدیک ( عقل اول ) . قارشی برست و حریت ، و بوتون کاشانی مطلق بر لایقوله ارجاعدن باشقا برشی دیکلدر . یالکز اسکی یونانک دیکل ، بلکه بوتون یکی مدنی عالم فلسفه لرنکک بویولجر اینلرندن بریشی یعنی ماتریالیزمی تیرل ایدرن آپیکوره کنجه : [۱]

« هیچ بر شی یوقدن وجوده کلیمز ، موجود اولان هرشی جسمدر . یالکز غیر جسمانی اولمایان خلادر » دیرکده موقریتک نظریه لرله عینیت کسب ایدن ایکی قانون وضع ایتدکن صورکا هر شیک نامتناهی زهرلردن عبارت اولدوغنی قبول ایش ، فقط بوتونرک شکلاری نامتناهی عد ایله مشدر . آپیکوره نظرا بوزرلر دائمی بر حرکت ایچنده در . اولا حیاتی حرکتلر ، و اوندن صورکا حصوله کلن تشوشلردن متزاید و مترقی بر صورتده رچی حرکتلر و نهایت داهابویولرک ساقط حرکتلری اولاجق ، بوضولته خفیف زهرلر بریرله برلشهرک کاشات حصوله کلچکدر . آپیکوره نظرا جسملر آراستنده بعضیلری امتزاجاتی تولید

[۱] آپیکور ( ۱۴ ) یاشنده ایکن مکتبهده اردوب Heriod لکونیاتی ارقیورمش . اوراده عالمک بر حواء Chao دن یارایدیغنی کورمش و خولجسته بالذات حوانک نرودن کادیکی صورمش . معلجوب ایدن عاجز قانجه هر میرسز بر صورتده فلسفه به چالیشمدر .

ایدرلر . بمضیلری ده بوتون امزاجاتک  
عنصرلری درلر . بونلر تقسیم ایدهلمز و مطلق  
صورته لاستغیردرلر . کاشات ایسه نامتناهی در .  
بناء علیه جسملرک مقداری ده نامتناهی اولق  
لازمدر . آتوملر متادیاً حرکتکنددرلر .  
بعضاً اونلر یکدیگر نیدن چوق فضا اوزافلا .  
شیرلر ؛ بعضاً یاقلا شیر و برله شیرلر . بونلر  
ایدیاً بویله اولاجقدر . آتوملرک فضا ،  
جسامت و شکلدن باشقا خاصه لری یوقدر .  
اشیاده کی تخالفلر ، کندیلیرنی ترکیب ایدن  
آتوملرک عدولرینک بویولک و شکللرینک  
تخالفندن منبعدر . فقط آتوملرکینی فرقلر  
ابراز ایتملر . اولرده باطنی حاللر les états  
intimes یوقدر ، یکدیگری اوزرنده  
مصادمه و تضیقندن باشقا تاثیرلری یوقدر .  
بوصورته اپیکورده ده وقریت کی اشیاک  
خاصه و کیتلیرنی آتوملرک ترک طرزنده کی  
تنوعنه عطف ایدر . اپیکور بوصورته  
خلفنده هیچ برغایه کورمدمیک کی ایلک  
علته ده آتقاق تصافه حمل ایدر . اپیکورک  
آتوملری اولجوله میه جت قدار کوچوکر .  
اونلر ، حرکت ایستکاری بوشلقدن هیچ  
برنامه به راست کزلر ؛ محدود بر جسمده  
عمدود آتوم واردر . اقسام قابلیتی نامتناهی  
دیکدر . و خلاصه آشنای یوقاری یوقدر .  
آتوملرک حرکتکده کی جهتلر و حرکتک جهت  
ونوعی کندی عدولری قدار متنوع و صابیزدر .

اپیکور آتوملرک حرکتلرنی تصادفی  
بر میخاکیت عطف ایدر کی « تعدد الهه ده  
قائل اولمشدر . بواختال زماننک اعتقادلرندن  
آیرایی موافق بولمیدنددر . اساساً تعدد  
الهه قائل اولق دیکه هیچ براله قبول ایتمک  
دیکدر . زرا : اپیکورک تصور ایندیکی بو  
الهه ، بر خالق دیکل ، بی طرف و اعما  
بر ضیادن عبارتدر . بونلر طبیعتده موجود  
اشیا و حادثلرک ذهذره الفایندیک خیالدردر .  
بونلرده بر طاق لطیف زمرلدر . بونلرک  
موجودیتلرنی رؤیا کی حس ایدهرز . انسانلره  
هیچ علاقهلری اولدینی حالده شکللرک  
مکمل اولان انسان شکنددرلر . بونلرجه  
عبادتک قیتی یوقدر . یالکز بو بر طیفه وی  
احتیاجدر . ارسطونک تائیماته نظر اپیکور :  
« ملحد الهلرک جوقلنی انکار ایدن دیکل  
نهی کثرت فکرینی آلهلرله تقسیم ایدن

کیمسه در . اونلری ابدی ولایموت موجودلر  
کی نظر اعتباره آمالیدر . طبیعی حادثلر ایسه ،  
للهلرک هیچ بر سورته مداخله ایتمدیک  
ابدی قوتونلرک چیزدیکی بول اوزرنده جریان  
ایدر . بو ، اونلرک زمله ازلدن مشغول  
وللارینه ایماندن زیاده الهی سلطنتلر نی مدافعه  
ایتمکدر . دیورنش . اپیکورده نظر آتوملری  
اجرامده آتوملر بر آرزودن منبع دیکدر .  
یالکز هرشی صرا ایله تولد و اولومی ایجاب  
ایتمدیرن ازلری بقانونه توفیقاً جریان ایدر [۱]  
بو ارلی قانونی آرامق طبیعتی تدقیق ایدن  
کیمسمنک غایسدر . و آتقاق بو سببلرک  
معرفتی ایله درکه فانی موجودلر کندی سعادت  
و سلامتلرنی بولولر . فی الحقیقه بو کون  
طبیعی قانونلر حاکمیتز و طبیعت قارش  
فایتمیز بوفکرک و بون آرامنک محسولدر .  
اپیکورک آتوملری ، بالذات قوته مالکدرلر .  
یعنی اونلر کندی قوتلرله حرکت ایدرلر ؛  
بو اعتبارله قوانی Dynamique دوشون  
اپیکوری طبیعتی بر وجودیه ویا افتکارییه  
میل ایتمش کی تلقی ایدن فلسفه مورخلری  
وارددر . هیچ شبهه یوق اپیکورک نه آتوملرنده  
قوت و نه ده اونلرک حرکتلرنده کی تعاون  
قولایجه ایضاح ایدهلمز .

[۱] بودایه نظر ، بو بدیهی حقیقتک لکسز  
و صاف قاعده سی شودر : « اوله قانونه تابع اولان  
هرشی ضیاع قانونه نایمدر . » بودایه نیروایه  
کیردیک زمان مبدو اندرا Indra شوله بولمیش :  
« اولن ، ظهور و تفتیه حکوم اولان شکل Infor  
mation در . شکل ایدن تاصیل دوغولر سه  
اوله ج نهایت بولاجقدردر . مع مافیه تشکک انمدای  
ایدی سعادتمدر . » اوداما - Udana دوده  
شوله مجرددر : « ای تلیدلر ! بر اقامتکواردر درکه  
اوراده نه طور براق نه صوء نه ضیا ، نه هوا نه بید  
مجردک نه علق نامتناهیلی نه هرشیک تام مفقودبی ،  
نه تصورلر نه تصورلرک یوقلننک بر آرادم و جودیتلری ،  
نه کونش ، نه آبی ... بولولور . اوراسی ای تلیدلر !  
نه شکک ، نه کیمک ، نه قاتی ، نه اولمک ، نه  
دوخمق دیه توسم ایتمورم . مناسزه ، ترقیسه ،  
متناهنز و توفیقز اولان بوشی اضطرابک نهایت  
ارسی در . » بودانک اوله دن اول صوک سوزلری ده  
شو اولدی : « یارایتمش اولان هرشی هلاک  
محکومدر . کوشه مکسزین مجادله ایدیگر ، ای  
تلیدلر ! . » و سوکرا اه باهما شو قطعه نی انشاد  
ایتمش :

« دیاده کی موجودلر بر کون ، بودانک بو کون  
اولدونی کی ، بوتون مادی موجودیتلرندن تجرد  
ایده چکدر .... الخ بودا نیروایه کیردی . »

۳ - رواقونه نظر آایسه : جس ایستدیکمز  
شیرله جس ایدن قوت یکدیگر نیدن آری  
شیرلدر فقط دقت ایدیابر سه ، بونلر یکدیگر لره  
مربو جدر . شو حالده خافتک یکدیگرینه  
متزعج بر فاعل و برده منفعل ایکی قوتی وارددر .  
بربسی حادثلرک محلی اولان ماده ، دیکبری  
حرکتی وجوده کتیرن قوت یعنی روحدر .  
بونلر یکدیگرینک « لازم غیر مفارقی » در .  
ماده سز قوت و قوتسز ماده اولاماز . شو  
حاله الهه کاشنک روحی در . ماده نی تحریک  
ایدن و ماده سز موجود اولامایان قوتدر .  
بو اساساً موجود و موجودیتی مقدر اولان  
بر تصادفدر . نه کندیلیری ماده دن و نه ده  
ماده کندیلریدن خلق اییش دیکدر . یالکز  
مستهل اولان ماده متعال اولان بر قوتک تنظیمیه  
وجود بولمشدر . طبیعی قانونلر بو ایکی قوتک  
یکدیگرینه انظر قندن حصوله کشتدر . بو  
ایکی موجود ناصل مطلق اولارق واراولمایه  
مجبورسلر ، تحصیل ایدن قانونلرده اوله ج  
مجبور آواردر . بو بر قدردرکه ، لایته بر اولدینی  
قادرده ضروری در . عاقل اولان بومتحرك علت  
بصبروعامدر . و ضرورته قدرک تاثیر آئنده  
متعالدر . بوصورته بر نوع جریه Fatalisme  
یابان رواقیه بو ادعایلرینه عینی زمانده ماده مک  
بالذات کندیلرندن حیات و قدرت واردر دیه مرک  
کاشانی عمومی هیشیه بر جانی عضویت کی  
تلقی اشتشاردر . بو بر نوع روحیه animisme  
درکه فلسفه تاریخنده Hélyanisme اسمیه  
یاد ایدیابر . بو مسلکده نیکیان بر وجودیه  
و آنزوپومورفرزم حاکمدر . زهن و طبله لری  
متعال بر الهه قبول اتمدیلر ، یالکز مادی  
جانلاندردیلر ؛ و یالکز قوتی ، آلهی  
مادهیه فائق عد ایستیلر و آلهه نهایت  
« مالک آتشین علی » صفتی و یردیلر ؛ و تصور  
ایستکاری ماده نی متنوع قوتلردن متصف  
کوردیلر . آلهه آتقاق بوصورته قوتلرک  
قوت اولدی . خلاصه زهن و طبله لری ماده ، قوت  
کی بر ایکلک آلدیلر و الهی بوماده نک ایضای  
ایچون بر اصطلاح ، براسم کی تلقی ایستیلر .  
والله مفهومی ، بوصورته شکلدن شکل کیردجه  
کوجولدی و کوچولدجه متناقض وانکار ایلدین  
بر مفهوم حالی آلدی . جیلستا